

відповіді, наприклад *Can you believe this?*, повторює свої твердження з різною інтонацією та акцентує увагу на своїх досягненнях. У перекладі необхідно передавати цей емоційний заряд (Комісаров, 2007), проте з урахуванням норм української політичної мови, яка є менш експресивною.

Загалом, переклад промов Дональда Трампа на українську мову є складним завданням, яке потребує стилістичної адаптації, точного передавання експресивності та врахування політичного контексту. Збереження оригінального впливу його мовлення при перекладі є непростим викликом, оскільки вимагає не лише мовної точності, але й розуміння культурних, соціальних та політичних особливостей як англomовного, так і україномовного дискурсу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гочар М. О. (2010). *Теорія і практика перекладу*: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка.
2. Зорівчак Р. П. (2008). *Теорія і практика перекладу*: Лекції. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка.
3. Комісаров В. М. (2007). *Слово про переклад: Лінгвістичні та прагматичні аспекти*. Київ: Вища школа.
4. Кулік Б. М. (2013). *Політичний дискурс та його переклад*. Київ: Вид-во КНУ імені Тараса Шевченка.

Гудкова Наталія Миколаївна

к. філол. н., доц., доцентка кафедри філології та перекладу
Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

МОВНИЙ ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ВИКЛИК ДЛЯ ТРАДИЦІЙНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

У сучасному світі соціальні мережі стали не лише засобом комунікації, а й самостійним соціолінгвістичним феноменом. Платформи на зразок Instagram, TikTok, Twitter (X), Reddit, Facebook формують новий тип дискурсу, що активно впливає на розвиток мовних норм, стилістичних засобів і навіть на мовну структуру загалом. Дискурс соцмереж є гібридним: він поєднує риси усної та письмової мови, часто характеризується спонтанністю, експресивністю, широким використанням сленгу, неологізмів, емодзі та візуальних елементів.

Особливу складність становить аналіз такого дискурсу з точки зору традиційної лінгвістики, оскільки багато явищ не вкладаються у звичні теоретичні

рамки. Спеціальну мову Інтернету нині активно досліджують як українські, так і зарубіжні мовознавці. Свідоме й подекуди системне порушення мовних норм під час інтернет-спілкування спостерігають і в україномовних, і в англomовних, і в інших контентах (Монахова, 2014, 11). Актуальність теми зумовлена необхідністю переосмислення підходів до аналізу мови в цифрову епоху, зокрема в контексті перекладу контенту соціальних мереж, який має тенденцію до глобалізації, але при цьому зберігає локальні мовні та культурні особливості.

Сьогодні соціальні мережі стали не лише цифровими майданчиками для спілкування, а й потужним соціокультурним явищем, що змінює характер комунікативної взаємодії. Комунікація в мережі реалізується переважно в письмовій формі, проте вона часто імітує усне мовлення: використовуються прості синтаксичні конструкції, жаргонізми, аббревіатури та інші графічні скорочення. Водночас мова соціальних мереж слугує основним інструментом самоідентифікації користувачів, які через тексти, «лайки», репости та візуальні елементи формують свою онлайн-особистість. Соціальні мережі створили нові жанри та канали комунікації, що відрізняються високим рівнем спонтанності, діалогічності та експресивності. Ці явища зумовлюють потребу від лінгвістів й перекладознавців в нових підходах до аналізу, інтерпретації та відтворення таких текстів (Чорнопис, 2023, 242).

Однією з ключових особливостей дискурсу соціальних мереж є його динамічність та нестабільність. Користувачі створюють неологізми, активно використовують сленг, комбінують мови (code-switching), застосовують нестандартні скорочення (наприклад: POV, FOMO, IDK) і трансформують граматичні структури. Часто в одному дописі можна зустріти англomовні фрази, вставки з української або російської мови, а також емодзі, що замінюють слова або емоційні маркери.

Мова соцмереж також характеризується креативністю, іронією, меметичністю. Особливої популярності набувають візуально-мовні гібриди – меми, гіфки, стікери, що поєднують текст і зображення. Емодзі виконують роль паралінгвістичних засобів, передаючи інтонацію, емоції, підтекст.

Одним із викликів для традиційної лінгвістики, яка оперує системними підходами до мови, є фрагментарність, контекстуальність і ситуативність дискурсу соціальних мереж. Стандарти орфографії, пунктуації, синтаксису в онлайн-комунікації часто порушуються навмисно, як засіб вираження індивідуальності чи емоційності, наприклад, *200000000000* для підсилення.

Такі явища як візуальна граматики (розташування тексту в просторі зображення, використання кольору, шрифтів тощо), міжмовна гра слів, використання звуконаслідування або креативного правопису створюють нові виклики для аналізу. Більше того, відсутність стабільного контексту ускладнює інтерпретацію значень.

Переклад контенту соціальних мереж вимагає не лише мовної, а й культурної адаптації. Наприклад, меми часто засновані на локальних реаліях, інтернет-жартах, популярних образах (наприклад, *«Чорт забирай, знову двадцять років!»*), які не мають прямого еквівалента в іншій культурі. Перекладачеві необхідно приймати рішення: адаптувати зміст до цільової аудиторії або залишити оригінал із приміткою, що може знизити ефект сприйняття.

Окремою проблемою є переклад емодзі. Наприклад, «смайлик» може мати різні інтерпретації в залежності від культури, платформи або контексту. У деяких випадках емодзі замінюють цілі речення, тому їх переклад вимагає розуміння підтексту і наміру автора. Відтак, важливим аспектом сучасної локалізації є врахування культурних відмінностей у тлумаченні смайлів. Аналіз використання емодзі на Заході та Сході виявляє як загальноприйняті, так і специфічні для культур закономірності (Guntuku et al., 2019, 226), що підтверджує необхідність культурно чутливого підходу до перекладу. У відповідь на ці виклики в окремих компаніях навіть з'явилися фахівці з перекладу емодзі, що підкреслює значущість цієї проблеми в контексті глобальної цифрової комунікації.

Отже, дискурс соціальних мереж є новим, динамічним і складним об'єктом вивчення для лінгвістики та перекладознавства. Його аналіз потребує міждисциплінарного підходу, що враховує як мовні, так і культурні, візуальні та прагматичні аспекти. Зміни, які відбуваються в цифровому просторі, вимагають від науковців гнучкості та відкритості до нових методів дослідження, а від

перекладачів – творчості та культурної чутливості. У майбутньому такі дослідження можуть сприяти розробці нових підходів до цифрової комунікації та її відтворення в міжмовному середовищі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Guntuku, S. C., Li, M., Tay, L., & Ungar, L. H. (2019). Studying cultural differences in emoji usage across the East and the West. In *Proceedings of the international AAAI conference on web and social media*. Vol. 13, 226-235.
2. Монахова, Т. В. (2014). Азірівка як соціолінгвістичний феномен. *Наукові записки НаУКМА. Філологічні науки*, 164, 11–15.
3. Чорнопис, Х. (2023). Мовний аналіз комунікації користувачів соціальних мереж. У *Мовний простір сучасного світу*. Національний університет "Києво-Могилянська академія", 238-242.

Дзира Іван Ярославович

к. філол. н., д. іст. н. професор кафедри філології та перекладу
Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Актуальність застосування різноманітних інтернет-ресурсів, зокрема онлайн-платформ, у процесі вивчення української мови як іноземної значною мірою зросла у 2024 р. у зв'язку з повномасштабним вторгненням Російської Федерації. З лютого 2024 р. освітня система терміново перейшла на дистанційне навчання іноземних студентів, більша частина яких вимушена була залишити територію Української держави. Теоретичні та практичні питання використання онлайн-платформ у процесі вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна» відображені у працях О. О. Вдовіної, Т. М. Фоменко, Х. А. Щепанської та деяких інших методистів. Розглянемо кілька онлайн-платформ, які з успіхом використовувалися для дистанційного навчання іноземних громадян у КНУТД.

1. Онлайн-платформа «Є-мова». Ресурс доступний за посиланням <https://emova.language-ua.online>. Проєкт «Є-мова» – це орієнтована на живе розмовне спілкування та комунікативні практики освітня онлайн-платформа громадської організації «Український світ», метою якої є розвиток мовної освіти та українськомовного культурного простору. Комплексний підхід до вивчення